

ORTOPLAATIDE JA -FILMIDE

TEGELIK VÄÄRTUS

Väljaandja „TALLINNA FOTOYHING“

1 9 3 1

KOOSTATUD PROF. DR. P. V. NEUGEBAUERI ANDMEIL

Sort	Hergsus vabr. andm.	Sch ^o kats. tulem.	Värviherg-sus	Säri-taratus	Tumen-dus-suhe	Sort	Hergsus vabr. andm.	Sch ^o kats. tulem.	Värviherg-sus	Säri-taratus	Tumen-dus-suhe
Agfa, Saksa						Lainer & Hrdliczka					
Andresa	22	22	III	1	2	Austria					
Chromo Isolar	14	14-15	VII	13	2	Orthoton	18	18	VIII	25	2
Chromo Isorapid	19	19	VI	40	3	Tizian 1500	27	23	XI	2	1
Isochrom	23	23	II	40	2	Tizian Ultra	22	20	XI	2	1
Pakk- ja rullfilm	19	19-20	XII	6	1-2	Lomborg, Saksa					
Panfilm	16	16	I	40	1-2	Elochrom	16-17	17-18	VIII	1	2
Panplaat	19	19	I	1	2	Elochrom lichthoffrei	16-17	16	IX	10	3
Portreefilm	21	21	XIV	6	1	Elur Ortho	23	19-20	X	1	2
Ultra Spezial	21	21	XII	2	1	Pakk- ja rullfilm	—	19	X	2	2
Eisenberg, Saksa						Lumière, Prantsuse					
Extra Rapid Ortho li	16	17-18	VII	2	2	Chroma V.R.	—	14	IX	2	2
Flavachrom	16	16	I	1	3	Gradua	16	17	XIV	1	2
Flavirid	22	21-22	II	8	1	Opta	—	25	—	2	1
Ultra Rapid	23	21	II	1	2	Ortho S.E.	15	17	V	5	2
Fotochema, Čehhi						Mimosa, Saksa					
Foma antiisolar	19	16-17	IX	2	3	Ortho	17	17	X	1	3
Foma ortochroma	20	17	VII	1	3	Ortho lichthoffrei	18	17-18	XI	40	2
Gebhardt, Saksa						Perutz, Saksa					
Geko	16	17	X	1	1	Braunsiegel	17	19	V	30	3
Ortho Antihalo	18	17	X	15	3	Feinkornfilm A. H.	18	16	II	40	3
Ortho Moment li	18	18	XII	2	2	Grünsiegel	17	19	V	1	3
Ultra Rapid	22-24	20	IX	2	2	Pakk- ja rullfilm	17	17	V	6	2
Gevaert, Belgia						Photax, Hollandi					
Chromosa	17	18	VII	2	3	Argus Portret	19	17	VII	1	2
Chromosa Antihalo	17	17	VI	40	3	Argus Sport & Presse	20	21	III	2	1
Pakk- ja rullfilm	19	20	XII	3	2	Lumax	17	15	VII	1	3
Sensima Ortho Antih.	20	18-19	X	40	2	Phyllux	20	17	VII	1	2
Super Sensima Ortho	21	20-21	VIII	2	2	Sachs, Saksa					
Hauff-Leonar, Saksa						Satrap, Saksa					
Analo-Flavin	19	19	IX	40	2	Braunschicht	16	17	VIII	4	1
Flavin	16-17	16-17	VII	4	3	Moment-Ortho	16	17-18	IX	1	3
Ortho Extra Rapid	17	17	VII	2	3	Moment-Ortho li	16	16	VIII	4	3
Ortho lichthoffrei	14	14	VII	2	3	Pakk- ja rullfilm	17	19	XI	10	2
Pakk- ja rullfilm	21	19-20	XII	10	2	Panchromat Moment	—	15-16	V	1	2
Uleroma	20	20	IV	2	2	Ultra Rapid Ortho	21	20-21	IX	1	2
Ilford, Inglise						Verax, Saksa					
Auto Filter	18	17-18	XIV	1	3	Braun	19-20	19-20	III	30	2
Golden Iso Zenith	23	23-24	XIII	2	1	Isosynkromal	14-16	16	XIII	8	1
Iso Zenith	20	19-20	XIV	2	1	Kromal	17	16	XI	1	3
Rapid Panchromatic	21	21	I	2	2	Ultra Porträt	20-21	21	II	1	2
Rapid Panchr Process	15	15	I	4	3	Wellington, Inglise					
Soft grad. Panchrom.	20	21	III	40	2	Anti Screen O. Rapid	17	18	XIV	1	1
Imperial, Inglise						Zeiss Ikon, Saksa					
I200 Ortho	27-28	22-23	X	1	1	Pakk- ja rullfilm	17	18	XII	6	2
Eclipse Ortho	25	19-20	XIV	2	2	Märkused:					
Excelsis Panchr. Film	17	16	III	1	1	1. Hergsus (tundelikkus) on antud üles esimeses lahtris vabrikult saadud andmete põhjal, teises tege-					
Non Filter Ortho	19	17-18	III	1	3	2. Värvihergus (ortokromaasia) on jagatud klassidesse: I ülihea, II äärmiselt hea, III väga hea,					
Non Filter Ortho N.S.	22	19	XI	40	3	4. IV hea, V keskmine, VI alla keskmist jne. kuni XIV — täiesti null.					
Spez. Rapid O-A-Halo	19	17	XII	18	3	3. Säritaratus (isolaarsus, valgustaratus) Nr 1-5 pole üldse säritarata, Nr. 6-15 rahuldav, Nr. 16-30					
Spez. Sensitive Ortho	20	18	VI	2	3	4. hea, üle Nr. 30 väga hea, Nr. 40 absoluut säritarata.					
Kodak, U.S.A.						5. Tumendussuhe (gradatsioon) 1 mahe, 2 normaal, 3 järsk (kontrastne), 4 väga järsk. Selle juure					
Commercial Ortho	14	20	XI	1	1-2	olgu tähendatud, et suurenduste puhul saab paremaid tagajärgi 3. ja 4-ga.					
Commercial Panchr	—	18	III	1	2	5. Filmid, mis siin mitte mainitud, pole üldse värvihergsed.					
Panchromatic Process	—	9	II	1	4						
Portrait Par Speed	17	20	XIV	2	2						
Portrait Super Speed	19	21	XIV	2	1-2						
Kranseder, Saksa											
Kraco	17	17-18	I	1	3						
Kraco lichthoffrei	17	17-18	I	2	3						
Kranz	17	18-19	I	1	3						
Kranz I Ortho-lichth.	16-17	18	II	13	2						
Kranz Ultra	22	22-23	IX	1	3						

Pikendusaeg kollafiltri tarvitamisel

Kollafiltri valmistaja	Kollafiltri number										
Agfa	—	0	—	—	1	—	2	3	4	—	5
Hugo Meyer	—	—	—	nörk	—	—	keskm.	—	—	tume	—
Verax	nörk	—	—	—	—	—	—	tume	—	—	—
Voigtländer	—	—	—	—	—	—	—	—	beta	—	—
Zeiss Ikon	—	—	—	—	2	—	4	—	6	—	—
Zeiss	—	—	—	—	hele	—	—	tume	—	—	—

Kui plaat värviherguse poolest kuulub ühte alljärgnevasse klassi siis ülalnäidatud filtrite tarvitamisel säritletakse nii mitu korda rohkem kui näidatud alamal:

I	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5	2	2	2,5	2,5	3
II	1	1	1,5	1,5	2	2	2	2,5	3	3	4
III	1	1	1,5	2	2	2,5	2,5	3	4	4	5
IV	1	1,5	2	2	2	2,5	3	3,5	4	4,5	6
V	1	1,5	2	2	2,5	3	3	4	5	5	6,5
VI	1	1,5	2	2,5	2,5	3,5	3,5	4,5	5,5	5,5	7
VII	1	1,5	2,5	2,5	3	3,5	4	5	6	6	8
VIII	1,5	1,5	2,5	2,5	3	4	4,5	5,5	7	7	9
IX	1,5	1,5	2,5	3	3	4	5	6	8	8	10,5
X	1,5	2	3	3,5	4	4,5	5,5	7	9	9,5	12
XI	1,5	2	3	4	4,5	5,5	6,5	8,5	11	11	14,5
XII	2	2,5	4	4,5	5	6,5	7	10,5	13	14	19
XIII	2	3	4,5	5	6	8	9	12	16	17	25
XIV	2	4	5,5	6	7,5	9,5	10,5	13,5	19	21	32

Kollafiltrist on ainult siis kasu, kui ta tihedus sobib plaadi või filmi värvihergusele. Selleks tuleb valida vastava plaadi puhul filtritabelis näidatud rammusa numbril nimetatud filtreid, sest need on suhteliselt värviohged.

Näide: Agfa Isochrom plaat või film kuulub värviherguse poolest II klassi, mis tõttu alumise filtritabeli järele võib siin tarvitada ainult järgmiseid filtreid: Agfa I, Veraxi keskmine, Zeiss Ikonil 2, Zeissi hele — kus juures säritada tuleb 2 korda nii kaua kui ilma filtrita.

Hädakorral võtta parem vähe nõrgem kui tugevam filter, sest liiga tume filter liialdab tooniväärtusi. Siin näidatud filtrifaktorid on maksvad normaalses, valges päevavalguses. Kollakases valguses, s. t. varahommikul (päikese tõusu järele), õhtul (päikese loojenemise eel) ja lambivalguses tuleks võtta näidatust järgmine nõrgem (vasakpoolne) filter. Tugevas sinises valguses (mägestikus üle 2000 m merepinnast) on kohane näidatust järgmine tumedam (parempoolne) filter.